

Slovo k povzbuzení na neděli 21. listopadu 2021, Krista Krále
Biblická čtení: Dan 7,13-14; Ž 93; Zj 1,5-8; Jan 18,33b-37

Milé sestry, milí bratři,

Ježíš Kristus je Král. Avšak jeho království není z toho světa a ještě není nastoleno ve své konečné plnosti. Zatím je vnímatelné v Kristových tajemných přítomnostech mezi námi a v srdcích a na životech těch, kteří se ho snaží pokorně následovat. Kristovo království již zde nějak je, trvá a přetrvává, i když se vše ostatní v světě třeba i hrouť. Protože je prostě Boží...

Asi tak nějak bychom mohli shrnout to důležité na dnešní slavnosti, jíž se završuje celý liturgický rok. Je vyznáním, že Kristus je skutečným Pánem, který v plnosti času od Boha jako Syn vyšel a k Bohu zase celý svět – především nás lidi – chce přivést nazpět, po čemž touží i navzdory všemu našemu lidskému nepřijetí, všem našim lidským slabostem, nedokonalostem, hříchům a pádům. Je vyznáním Boží blízkosti a Boží touhy, abychom se jím nechali nadchnout a vést.

Slavnost Krista krále je to relativně mladá. Jak si rok co rok připomínáme, důvodem jejího zavedení v roce 1925 bylo výročí tisíce šesti set let od formulování základního vyznání víry, vyznání, kým právě Ježíš Kristus je. K němu došlo na prvním celocírkevním koncilu v Nicei (v Anatolii, dnešním západním Turecku) roku 325, krátce po skončení pronásledování v římském impériu. Tři sta osmnáct církevních otců (podle symbolického počtu služebníků Abrahámových) – v reakci na vystoupení kněze Aria Kristovo Božství popírajícího – vyznává, že Kristus je Syn Boží, zrozený před věky z Otce, soupodstatný (*homoousios* řecky, *consubstantialis* latinsky) s ním, a proto není doba, kdy by Syn nebyl, vše bylo stvořeno skrze něj a on pak v čase pro naši spásu sestoupil z nebe, z Marie Panny přijal lidství a narodil se, byl ukřižován a z mrtvých vstal, vstoupil na nebe a na konci světa přijde soudit živé i mrtvé.

My tuto víru vyznáváme spolu s nimi, když neděli co neděli opakujeme toto nicejské vyznání víry, rozvinuté koncilem následujícím, Cařihradským.

Když jako oslavu výročí v roce 1925 papež Pius XI. dnešní slavnost ustanovil a když byla v roce následujícím v celé církvi s velkou slávou slavena, bylo ale zřejmé, že důvodem jejího zavedení nebude možná jen výročí Nicejského koncilu. Nejistota doby – doby dvacátých let 20. století – naléhavě potřebovala, aby do ní zaznělo povzbuzení, že Kristus opravdu je a je Božím Synem, Pánem, a to bez ohledu na to, zda se ty či oné pozemské jistoty hrouť a svět se v tak mnohém mění. Právě takové povzbuzení měla slavnost Krista Krále přinést a také mnohým v době svého zavedení snad i přinesla; ostatně proto byla Božím lidem hned tak vřele přijata.

Přesunutím z poslední říjnové neděle na poslední neděli v liturgickém roce dostal dnešní svátek navíc ještě jeden rozměr, a to povzbuzení ve víře ve vzkříšení mrtvých a připomenutí radostného výhledu na konec světa, na Kristův druhý příchod, kdy se jeho vláda zjeví skutečně v plnosti.

Určitě by tak bylo dobré, aby v našich všemožných nejistotách a obavách povzbudil dnešní svátek dnes i nás; že Kristus je, že je Král a že je věčnost. Povzbudit chce jistě celá slavnost a také biblická čtení, pro ni vybraná; na ně zkusme nyní zaměřit svou pozornost...

První z nich z knihy proroka Daniel je jedním nejdůležitějších starozákonních prorockých vidění Mesiáše: On je tím Synem člověka, od věčnosti po pravici Věkovitého (Boha Otce), který v čase přijde a v čase s námi zůstane a bude vykonávat Boží vládu. Proto Pán Ježíš sám se ztotožní Synem člověka, téměř kdykoli bude mluvit o sobě samém.

Následný žalm vyzpívává Boží vládu, která se projevuje již tím, že svět vůbec je: «Dal světu základ, že nezakolísá». Už v samotném bytí můžeme vnímat Boží vládu, Boží přítomnost. Je-li pak něco navíc zjevně dobré, pravdivé, jednotné a krásné, o to více. Bytí totiž všemu jsoucímu dává Otec, tvar Syn a energii Duch svatý. Bez Boha, který je nejen stvořitelem a

dárce veškeré existence, by nebylo vůbec nic. Samo bytí je proto prvním projevem Božího kralování.

Druhé čtení z Apokalypsy zaciluje naši pozornost na konec světa, na konečné nastolení Boží vlády, na onen podivuhodný návrat všeho do Boha. «Já jsem alfa i omega, praví Pán Bůh, který je, který byl a který přijde, Vševládny».

Už to vše, domyslíme-li, je velkým povzbuzením.

Ale asi nejvýmluvnějším a hlavně pro naši každodenní praxi patrně nejdůležitějším z dnešních úryvků je evangelium. Je z Janova sepsání a rozevívá před námi známý dialog Pána Ježíše s Pilátem během výslechu před ukřižováním. Kristus říká zásadní slova pro odtušení, v čemže jeho království spočívá: «Moje království není z tohoto světa. Kdyby moje království bylo z tohoto světa, moji služebníci by přece bojovali, abych nebyl vydán židům. Ne, moje království není odtud».

Kristovo království na zemi je jiné než všemožná království tohoto světa a je dokonce jiné, než jaké od Krista očekávali jeho současníci, totiž království, jež by bylo pozemským, společenským a politickým projevem Boží svrchované moci. Kristovo království je jiné. Více než projevem Boží svrchované moci je totiž projevem, uskutečněním Boží svrchované lásky. Kristus Král je král ukřižovaný, s trnovou korunou, Boží král, přemožitel smrti. Tento paradox kříže později geniálně zachytila románská plastika, kdy Kristus na kříži byl ztvárňován zpravidla jako nebeský král, s otevřenýma očima, v královském rouchu, s korunou, a přesto ukřižovaný, zabitý, ale právě ve smrti vítězí, umírající ale z mrtvých vstávající.

Podobně (zdánlivě) paradoxní má být i Kristova vláda na zemi skrze nás lidi, ona vláda patrná v životech jeho následovníků a následovnic. Vláda Boží v srdcích lidí se nemá projevit jako touha po moci, ale především jako zalíbení v dobrých věcech, jako touha dobré věci činit. Jako touha milovat. A to i navzdory všemu nepřijetí, zlu či protivenství. Jako ochota se pro dobré věci i obětovat. Kralování Krista v lidském životě musí mít – pro porušenost nás i světa – vždy nějak podobu kříže. O sílu k tomu bychom měli prosit, když dnes zpíváme «dál kraluj v srdcích svých věrných dětí, víru v nás oživ, naději sil».

Ačkoli úvahy tohoto typu jsme jistě mnohokrát slyšeli, má smysl je opakovat. Dnešní slavnost nás totiž chce jednoduše znovu povzbudit, že láska, oběť a dobrota mají smyslu, že kříž má smyl. Že má smysl vítězit láskou, Božsky vítězit i lidskou prohrou. A to zvláště tehdy, když se zdá, že se vše pozemské hroutí a rozpadá, když jsme znejistěni, když nevíme, co bude dál, když na nás dolehla a stále neodléhá pandemie koronaviru...

„Svět se zbláznil, držme se“ říká jeden docela dobrý internetový spot a má pravdu. „Držme se lásky, kříže, Krista, sebe navzájem, dobra...“ dodejme.

Milé sestry, milí bratři, láska v srdci je Kristova vláda, zalíbení v dobrém je Kristova vláda, laskavé činy, oběti v prospěch druhých jsou Kristovou vládou. Mají smysl, rozšiřují Boží království na světě, a to bez ohledu na to, zda jsou či nejsou zde na zemi oceňovány, prostě samy sebou. A v nynější těžké době je takovéto Kristovy vlády více než čehokoli jiného potřeba.